

BiH se sastoji od dva entiteta: Federacije BiH i Republike Srpske i u oba se struja većinom proizvodi u elektranama koje sagorevaju ugljen i velikim hidroelektranama, dok je u poslednje vreme pojačano interesovanje za razvoj SHPP. Od 2015. razvijeni su mali kapaciteti za proizvodnju iz obnovljivih izvora.

Iako je potrošnja struje u proteklom periodu bila stabilna, do 2020. očekuje se njen porast. Zbog toga zemlja planira značajno povećanje proizvodnje iz fosilnih goriva. Ipak, kako govore podaci Eurostata iz 2014, Bosna i Hercegovina postigla je da udeo proizvodnje iz obnovljivih izvora iznosi 42,3 odsto, čime je premašen cilj koji je zadat za period do 2020. Do ovoga je došlo zbog revizije podataka o biomasi, uz napomenu da je analiza krenula od pretpostavke da je 2013. udeo obnovljive energije iznosio 34,9 odsto.

U proteklom periodu pojavilo se i se sve veće interesovanje za razvoj solarnih i vetrokapaciteta. Visoka cena sklopova za solarne PV dovela je do toga da apliciranje za pomoć pri realizaciji ove vrste projekata bude veće od predviđenog.

Oko 35MW malih projekata je registrovano i trenutno je u toku njihova realizacija, dok je 7MW već izgrađeno u BiH. Takođe, 2,12MW solarnih kapaciteta dobilo je preliminarni PPA, a 3,46MW konačni PPA.

Do kraja 2015, u BiH izgrađeno je samo 0,3MW vetrokapaciteta. Vetropark u blizini Mostara kapaciteta 50MW je u izgradnji, a trebalo je da bude završen tokom 2016. U Republici Srpskoj planirana je izgradnja još dva vetroparka istog kapaciteta, od kojih bi jedan gradio privatni investitor, a drugi državno preduzeće koje o sredstvima trenutno pregovara sa KfW bankom. Prema zvaničnim podacima, u ranoj fazi razvoja su projekti za proizvodnju još oko 600MW vetroenergije. Većina njih, pak, registrovana je u periodu od 2011. do 2013, i od tada nije zabeležen pomak u realizaciji.

Potencijal obnovljivih izvora energije sa aspekta troškovi-konkurentnost:

Pored hidropotencijala, BiH ima značajne potencijale solarne energije i energije vetra, a nije zanemarljiva ni količina biomase, mada je planirano da ona većinom bude iskorišćena za grejanje. Severni deo Republike Srpske ima i značajne geotermalne kapacitete čija eksploatacija trenutno nije isplativa, jer imaju relativno nisku temperaturu.

Hidroenergija je još uvek najjeftinija opcija obnovljive energije u BiH. Ipak, ima nekoliko oblasti u kojima bi vetar mogao da bude iskorišćen po relativno niskoj ceni od EUR50/MWh. Investicioni okvir za obnovljivu energiju:

U Federaciji, RS i okrugu Brčko postoji tri državna energetska preduzeća, bez zajedničkih ciljeva i planova. Takođe, procedure za dobijanje dozvola nisu usaglašene, pa je teško predvideti koliko će trajati neki administrativni postupak. U nekim entitetima čak i malim projektima potrebno je godinu dana da dobije propisane dozvole. Kod velikih, u koje je

uključeno više nivoa vlasti, situacija je još komplikovanija, pa strani investitori uglavnom nisu zainteresovani, što znači da većinu investicija realizuju državna preduzeća. Sistem podrške u BiH uključuje FIT u Federaciji i kombinaciju FIT i FIP u Republici Srpskoj. To funkcioniše na svim tehnologijama, ali između entiteta postoje značajne razlike u kapacitetima, nivou tarifa i trajanju podrške. Diskutuje se o potrebnim promenama koje bi se odnosile i na smanjenje cena, jer su FIT/FIP tarife u BiH najviše u regionu. Konstatovano je da PPA u BiH nije dovoljno pouzdan da bi bili osigurani zajmovi od banaka, što se posebno odražava na velike projekte. U Federaciji projekat prvo dobija preliminarno odobrenje za FIT, a onda, kada je završen - finalni PPA. Ipak, primarnom legislativom nije određeno u kom roku bi to trebalo da se dogodi od trenutka kada je investitor podneo svu potrebnu dokumentaciju. To je skupo i izlaže investitora velikom riziku. Dodatne poteškoće prave i česte izmene pravnog okvira. Merna šema uvedena je u BiH Zakonom o obnovljivim izvorima energije i efikasnoj co-proizvodnji, usvojenim 2013. Za instalacije do 50MW dozvoljeno je dvosmerno delovanje, pa je proizvođaču dozvoljeno da proizvedenu struju koristi na licu mesta. Ipak, zbog zabrinutosti u vezi sa porezima koju su izrazili nadležni u RS, razvoj na merenja u ovom entitetu je u zastoju. S obzirom na to da je cena struje u BiH relativno niska, svim investicijama ovog tipa treba mnogo vremena da bi se isplatile.